

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felölös szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként. szombaton

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei,
fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal. a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi-
nánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrád Géza címére
Nagyvárad, Or-utca 1. sz. külden dők

Egy tanító észrevételei a „Kinós őszinteség”-hez

Mielőtt a fenti című és bennem is igen komoly ellenvéleményt keltő iskola-véleményhez hozzászólnék, csak úgy rövidesen álljon itt néhány sorban a felekezeti oktatás érdekében történt lépések ismertetése az imperium változástól a jelen időkig.

A nagy összeomlást közvetlen követő hónapokban senki sem gondolt a magyar kulturális érdekek megvédésére. Veszett háboruk utáni kimerüléssel és az azzal járó letargikus közönnel várta mindenki, hogy majd történik valami ezekben a nevezetes kérdésekben is. A legelső felszisszenés ott kezdődött, amidőn a volt magyar tannyelvű állami iskolák kapui — immár román tannyelvűekké válván — sorra zárultak be a magyar-ajku tanulók előtt. Dr. Braniste Valér az Erdélyi Kormányzótanács akkori kultuszresszort főnöke azzal a biztató kijelentéssel vigasztalta a gyulafehérvári szabadságjogokat biztosító pontok hitelességeért aggódó magyar iskola-férfiakat, hogy kulturális törekvéseink haladását a *felekezeti iskolák* révén akarja biztosítani. Erre lázas sietséggel igyekeznek az iskolákat feladó felekezetek, azokat visszaállítani. Köztük legelső sorban a reformátusok. Az alap kéznél volt — a reformáció óta: ahány templom — annyi iskola. Ez az elv és gyakorlat fennállott évszázadokon keresztül, pedig a minket ért háborút követő időnél még viharvertőbb idők is voltak a reformátusoknak. És ha szalmafedelével is, de az égrenéző templom tornya mellett mindig ott állott az iskola. A szalmafedelek lassanként eltűntek. Hol a hivek buzgóságából, hol a vezetők erélyességéből sok esetben monументális szép iskolaépületek diszelegtek a templomok mellett. Mily nagy volt a mea kulpázás, amidőn ezek helyett sok esetben zugokban kellett elhelyezni a tanulás rögtönzött csarnokait. Meg kellett tenniük a szorongatottaknak azért, mert az új állami iskolák sokkal messzebb állottak szellemi irányítás tekintetében, mint a

régiek. Nem vonhatjuk kétségbe, hogy az általános emberi és vallási irányelveknek megfelelték volna a reformátusoknak is, de a református vallással együtt járó faji érdekek csak szenvedőlegesen szerepet vállaltak volna a maguk építette régi iskoláikban. — Ezekben a máról holnapra megnyíló iskolák megteremtésében a legnagyobb áldozatot kik hozták? Azok a tanítók, akik nem tekintettek számító előrelátással; vajjon arányban lesz-e az iskolának adott munka a munkáért kapandó reáliakkal?!

Igaz e fenti jelenség inkább Erdély ref. gyülekezeteinek az életéből való. De ha az áldozatokra tekintünk, a mi egyházkerületünkben is hasonló áldozatokat követeltek az iskolák a tanítóktól. Hiszen szépen kifejti a „Kinós őszinteség” írója, hogy a forrás — ami nem is oly régen bőven ontotta áldásait — ime most bedugult. Kik érezték annak szomorú következményeit? Azok a tanítók, akik nem számították ki percentualiter, hogy vajjon az egyházközsegektől kapott — sok esetben csak 20—30—40%-os — járandóság arányban lesz-e az adandó és adott idegölő munkával?!

Az aránytalanságot észrevették a legkömolyabb iskolaférfiaink is. Jól megértették, hogy ha a tanítói munkát még sokáig azzal az erkölcsi biztatással honorálják, amit eddig adtak érte, akkor ma-holnap illuzorium lesz az a kérdés: lesz-e a jövőben tanító-generáció? Így kezdődött már 2 évvel ezelőtt a különféle sajtóorgániumokban, egyesületekben a felekezeti oktatás szükségességét hangoztató propaganda. Kellő talajt adtak ehhez az egymást követő kormányközlegek határozottan romanizálni törekvő ténykedései. Teljesen kiforrott a felekezeti iskolákhoz való ragaszkodás gondolata a tavalyi Petőfi-ünnepségek idején tartott segessvári iskolakongresszuson. Az ott egybegyűlt összes romániai magyar felekezetek képviselői egyhangú lelkesedéssel hozták az emlékezetes határozatot: *„Felekezeti iskoláinkhoz a keresztény ember alkuvást nem ismerő akaratával ragaszkodunk!”* Indokolása a fenti erőttől duzzadó kijelentésnek ez volt: Iskoláink

révén kapcsolódtunk bele évszázadokon keresztül az általános emberi haladás nagyközösségébe s hogy ezt a fontos hivatást iskoláink kellő mértékben betöltötték, bizonyítja a mai magyarság kulturális színvonala. Ünneplés szavak hangzottak el iskoláink jövőre irányadó munkájáról is. Amennyiben sem meggon-
dolatlan sovinizmustól fűtött irredentákat, sem bolsevikket, de renegát magyarokat sem nevelünk, hanem az új haza polgári kötelességeit átértő, de faji sajátosságaihoz ragaszkodó gerinces jellemeket.

A Petőfi-ünnepségek mámore elszállt s azzal együtt a nehéz iskolai kijelentés írott malaszt maradt, mert jelentkezett a szürke kérdés, miből tartjuk fenn iskoláinkat? Így született meg a mentő gondolat — illetve már tett — az egyetemes kulturális szükségessége, aminek a behajtása olyan szomorú meg nem érdemelt vihart vert fel nemcsak a hívek körében, de még a pásztorok körében is.

Az újabb, — de nem elviselhetetlen — teher kétségtelenül gondot okoz a pásztoroknak. Annak nehézségeit mélyen átérzem és tapasztalom. De mégis épen az iskoláinkért folyt és folyó harcokra rámutatván, egyenesen forradalmi hangnak tartom a „Kinos őszinteség” hangját iskoláink deformációja érdekében. A lekezesi iskolák fenttartásából az egyházra háramló haszon nem áll kedvező arányban az értük hozott áldozattal? Ez a kérdés szerintem csak teoria és azt a gyanút kelti fel, hogy egy kellemetlen probléma megoldásához nem elég megküzdéssel rendelkező egyénnek a pillanatnyi teóriája. Tehát abból általános elveket és irányokat leszűrni nem lehet, legkevésbé iskolai kérdéseknél. Az áldozatok hozásánál, ha valakinek sóhajai volnának, azok csak mi lehetnének a tanítók, hiszen ezen akar épen segíteni a kulturádó.

Nem tagadom, mi a tanítók is tartozunk egy őszinte — de ma már tényleg — kinos felelettel. Az egyházatlanság és idealizmus nélküliségünkre s különösen a kommunizmusnak csufolt forradalmi időszakban egyik-másik kartársunk kellő politikai és kellő egyházi célokat nem komolyan mérlegelő kijelentéseiről vagy esetleges tetteiről magamra vállalom ezt a kinos feleletet.

[Folyt. köv.]

Fölkérjük hátralékos előfizetőinket,

szíveskedjenek az esedékes díjakat minél előbb beküldeni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Halottaink

Benedek László ny. kir. ítélőtáblai bíró 81 éves korában, kiterjedt családjának és nagyszámu tisztelőinek mély gyászára június 24-én Belényesen elhunyt.

A nagyszalontai egyházmegyének 5 évtizeden át tanácsbírája, a belényesi egyháznak ifjúságától presbytere, általában kálvinista egyházi közéletünknek egyik legnemesebb vezető tagja volt.

Vele egy korszak szállt alá a sirba. Egy rég letűnt világnak volt utolsó képviselője, aki már nem érezte itthon magát abban a világban, melyet az övétől idegen egyének irányítanak, más ideálok érdekelnek, más gondolatok hevítenek. — Megtért porladó szereteteihez, hol újra megtalálja az ő sokszor emlegetett, sokszor megkönnyzett régi világát...

A földi bíró immár a mennyei Bíró ítélőszéke előtt áll, hogy megítéltesse s mi hisszük, hogy az ítélet: kegyelem!

Temetése június 26-án volt Belényesen, nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében. Az élet ígését a belényesi, tárkányi és nyégerfalvi lelkészek hirdették felette.

Kozma Pál biharnagybajomi s. lelkész, Kozma Zsigmond biharnagybajomi lelképásztor jeles képzettségű nagy reményekkel biztató fia június 19-én rövid szenvedés után elhunyt. A derék ifjú halála széles körben nagy és méltó részvétet keltett.

Legyen az emlékezetük áldott, az Urban való feltámadásuk boldog és diadalmas!

Külföld

Egyházmegyék kialakulása Amerikában.

Történelmi nevezetességű volt a Nyugati Egyházmegye április harmadik és következő napjain Mc Keesporton tartott évi közgyűlése, mert ezen egyesület az egykor hazai egyházhoz tartozó Nyugati Egyházmegye a Reformed Church Magyar Egyházmegyéjével és megalakította a Reformad Church in the U. S. Közép és Nyugati Magyar Egyházmegyéjét.

Mennyi küzdelem, felesleges erőpazarlás záródott le ezzel az alakulással! A Reformed Church in the U. S. már a konvent amerikai munkája előtt kezdett dolgozni a magyarok között. Egyházakat szervezett, sőt magyar egyházmegyét is alakított. Amikor a konvent is megkezdte a munkát Amerikában, akkor megindult a testvérháború az idegenbe szakadt magyar reformátusság körében. Keserű órák, szomorú emlékek fűződnek ehhez a háborusodáshoz, az u. n. csatlakozási hárhoz. Hány gyülekezet békéjét borította fel a csatlakozás kérdése, vagyis annak vitatása, hogy vajon a hazai egyházhoz tartozzon-e a refor-

mátus magyarság, vagy az amerikai reformált egyházakhoz? Ez a nehéz korszak lezáródott már! A konvent a háboru végével beszüntette amerikai munkáját. A Nyugati Egyházmegye egyházai pedig csaknem kivétel nélkül átmentek a Reformed Church in the U. S.-hez.

Igy aztán meg volt egyengetve az egyesülés útja a legtöbb magyar református egyház számára.

Az egyesülés gondolatával jött össze a két egyházmegye. A Nyugati Egyházmegye Kalassay Sándor esperes elnökleite alatt Mc Keesporton, a Reformed Church régi magyar református egyházmegyéje pedig Homesteadon, Horváth Sámuel egyházmegyei elnök vezetése mellett.

Már a gyűlés első napjának estélyét együtt töltötte a két egyházmegye. Homesteadon volt közös vacsora és vallásos estély. A gyűlés második napján Mc Keesporton újra találkozott a két egyházmegye az egyházmegyei szabályzat letárgyalása végett. Hosszu, komoly vita és megbeszélés után a két egyházmegye elfogadta a szabályzatot és kimondta az egyesülést.

Azután az új beosztás tárgyalása következett. Az óriási terület miatt újra két egyházmegyét kellett alakítani. Csakhogy nagy különbség van az új és a régi egyházmegyék beosztása között! A régi beosztás mellett megesett, hogy két szomszédos gyülekezet más egyházmegyébe tartozott és keményen hadakozott egymás ellen, míg viszont két egyházközség, amely száz és száz mérföldnyi távolságra volt egymáshoz, ugyanazon egyházmegye tagja volt. Ez természetesen meggátolta a tervszerű, egységes munkát.

Igy azonban, hogy egy táborba kerültek az egykor hadakozó magyar református egyházak, jó beosztást lehetett eszközölni és ki lehetett alakítani a Közép és a Nyugati Egyházmegyét. Ez tette történeti nevezetességüvé a Mc Keesportban tartott egyházmegyei gyűlést.

A Reformed Church in the U. S. harmadik magyar egyházmegyéje a Keleti Egyházmegye, amelynek elnöke Takaró Géza new-yorki lelkész.

A három magyar egyházmegyében negyven virágzó magyar református egyház áll a Reformed Church in the U. S.-el kapcsolatban. Ez az összes magyar egyházközségek felét jelenti, mert a presbyterianus egyházhoz 28, az episkopalistához 7, a holland református egyházhoz 1 egyházunk tartozik 4 pedig független.

...Lesz-e valaha egy táborban az amerikai református magyarság? Ezt csak az Isten tudja!

Dr. Herczegh József,
a clevelandi első ref. egyház lelkésze.

Nyomtatványok legszebb
kivitelben **Béres Károly**
könyvnyomdájában, Oradea-Mare, Bul. Ferdinand 14.

Egyházi hírek

Egyházkerületünk helyzete. Legközelebbi számunk lezárása után érkezett meg a kultuszminisztérium válasza a kerületünk szervezésére vonatkozó felterjesztésére. E válasz, melyet Csernák Béla főjegyző kapott, a következő: „Esperes Ur! Hivatkozással folyó évi április hó 19-én 594. sz. a kelt iratára, van szerencsénk értesíteni, miszerint tudomásul vettük, hogy a püspök nélkül maradt esperesek és egyházközségek ideiglenes elnökségével Széll György esperes bizatott meg, valamint Önnek főjegyzői minőségben való megbízatását. Ami a püspök nélkül maradt részek egyházkerületté való szervezését, illetve a zsinat megtartását illeti, az csak a vallásügyekről szóló törvény megszavazása után lesz aktuális, amely törvény az őszi ülészakon lesz a törvényhozó testület elé terjesztve. Jonescu” — Ez a leirat annyit jelent, hogy berendezkedésünk lehetősége ismét kiszámíthatatlan időre tolódik tovább. Véleményünk szerint az elnökségnek a minisztériummal való személyes tárgyalása, melyet mult számunk egyik cikkének írója, valamint a Szatmáron 3 egyh. megye vezetői által tartott értekezlet szükségesnek látott, a jelen viszonyok között még sokkal szükségesebb. Meg kell győzniök az illetékes tényezőket, hogy kerületünk megszervezése teljesen független a törvényjavaslattól és semmi akadályba nem ütközhetik, mikor az alkotmány, mely az egyházak helyzetét és államhoz való viszonyát szabályozza és mellyel a több, mint egy év előtti terminust a kormány kitolta, már teljesen elkészült.

Az egyházmegyék új beosztása. E tárgyban fontos értekezlet volt e hó 3-án Szatmáron. Szükségessé tette az értekezletet a királyhágómelléki egyházkerület határozata, mely felhívta a megcsonkított egyházmegyéket, hogy adjanak javaslatot a szükségessé vált új beosztás tárgyában. A bánáti és nagyszalontai egyházmegyék már megegyeztek egymással s a nagyszalontai kipótolt 20 egyházra a nagyon megcsonkított bánáti egyházmegyét. A biharinál pótlásra nincs szükség. Az egyházkerület felső részén öt kisebb-nagyobb töredék egyházmegye maradt az új határok megvonása után és pedig az érmelléki 34, a nagykárolyi 17, a nagybányai 32, a szatmári 9 és máramaros-ugocsai is 9 egyházközséggel. Azon forgott főként a vita e bizalmas megbeszélésen, hogy az 5 csonka egyházmegyében levő 101 anya egyházközségből 3 avagy 4 új egyházmegye alakítása célszerűbb-e? — Végre is a többség abban állapodott meg, hogy a könnyebb közigazgatás és a lelkigondozás ellenőrzésének a hatékonyabbá tétele végett legalább 4 új egyházmegye alakítsák az 5 részegyházmegyéből. — A beosztását az értekezlet a következőképpen javasolja az egyházmegyéknek: A nagykárolyi

egyházmegye 17 egyházához adná Érmellék a maga 34 ideát, maradt egyházból a legközelebb eső Piskolt, Kéc és Szalacs egyházközségeket. A szatmári és máramaros-ugocsa egyházmegyék 18 egyházközsége közös név alatt egyesül s a nagybányai egyházmegye a megmaradt 32 egyházközségből átengedi ez új alakuláshoz azt a Szatmárhoz legközelebb eső 2 kispésségű egyházközséget, amelyik az átszólást maga is öhajlja. Végül javasolta az értekezlet az egyházkerületnek, hogy az egyházmegyék beosztásának egyetemes rendezésénél keresse meg az erdélyi egyházkerület, hogy a Szatmárvármegye nagysomkúti járásához tartozó s valamikor 100 évvel ezelőtt átszólta: Hagymáslapos, Koltó, Kővárhosszu falu, Magyarberkesz és Nagysomkút egyházközségeket engedje vissza az új egyházkerület és a nagybányai egyházmegye megerősítésére.

Lelkészbeiktatás. A nagybányai református gyülekezetben június 24-én iktatták be hivatalába, a magyar tábori püspökké kinevezett Soltész Elemér utódát, Szaploneczay Bertalant. A beiktatási ünnepély úgy külső kereteiben, mint belső tartalmában valóban szép és lélekemelő volt. Szatmárról részt vettek azon Boros Jenő és Sárközy Lajos lelkészek, Nagyabányáról Révész János ev. lelkész, a környékről pedig Nagy Lajos felsőbányai, Papolczy Zoltán apai, Kiss Sándor misztótfalusi, Szász Ferenc koltói és Gacsályi Zsigmond, kiskolcsi lelkészek. — Az állomásnál a presbyterek fogadták az ünnepségre érkezőket, a lelkész-lakon pedig Ajtai Nagy Gábor főgondnok vendégelte meg őket. — A beiktatási ünnepély a délelőtti istentisztelettel kezdődött a templomban, amelyet ez alkalommal szépen feldiszitettek virággal a hivek. A templomi gyülekezetben ott volt Nagyabánya város társadalmi felekezeti és nemzetiségi külömbiség nélkül. Eljöttek oda a magyar reformátusok e nagy jelentőségű ünnepére a román vezető férfiak is és ott voltak a különböző hatóságok és tantestületek képviselői. Az istentisztelet keretében a hivek éneke után Sárközy Lajos lelkész mondott, az egyházmegye esperesének képviselőjében, nagyszabású beiktató beszédet, találóan mutatva rá arra a nagy elkötelezést jelentő hivatásra, amely hitünk és fajunk védelmezése szempontjából, Nagyabánya városában úgy az új lelkipásztorra, mint a református gyülekezet összes tagjaira vár. A beiktató beszédet Papolczy Zoltán apai lelkész szólóéneke követte, mely után Pál apostolnak a korinthusbeliekhez küldött 2-ik levele IV. részének 5—7. v. alapján tartott tartalmas beköszöntő beszédében a magyar református ígéhirdető hivatását fejtegette az új pásztor és hogy miképpen szándékozik ő ezt a hivatást betölteni. A közvetlenséggel előadott, találó, hasonlatokban gazdag beszéd idén jó hatást tett a gyülekezetre. Végül a hivek éneke zárta be a templomi ünnepélyt. Istentisztelet után a lelkész-lakon Ajtai Nagy Gábor üdvözölte a presbyterium nevében az új lelkészt, amelyre

az meghatva válaszolt. Délben 120 teritékes bankett volt az új lelkipásztor és a vendégek tiszteletére, amelyen lelkes pohárköszöntők hangzottak el. Isten áldása legyen a pásztoron és gyülekezetén.

40 éves találkozó Debrecenben. Az elmúlt napokban megható ünnepségnek volt színhelye Debrecen városa. Az ottani teológiának 1883-ban végzett növendékei gyűltek össze július 5-én 40 éves találkozóra. 12 életben levő lelkész közül nyolcan jelentek meg, csaknem mindnyájan magas egyházi méltóságban vagy már nyugdíjban levők. Egyházkerületünkben hárman vettek részt a találkozón: Sulyok István, Végh József, Csuka Ferenc. A többi résztvevők: Révész Kálmán, Kriston Sándor, Nagy József, Sarkadi-Nagy István, Szilágyi Géza. Az első este vacsora volt a Bika-szálloda kistermében, melyet megleghangúvá, belsőségteljessé tett a résztvevőknek negyven éves lelkési pályájokról való megemlékezése. Másnap délelőtt Baltazár Dezső püspök ur látta vendégül az egész társaságot, este pedig egy Révész Imre által rendezett hitvédelmi vitán jelentek meg mindannyian. Kísérje Isten segedelme őket további pályájukon, hogy sokáig munkálkodhassanak még áldásosan, gyümölcsözően az Ur szőlőjében.

Tanító-gyűlés Nagyváradon. A bihari ref. egyházmegye tanítói június 29-én gyűlést tartottak, melynek főcélja a „Bihari Egyházm. Tanító Egyesület” működésének új életre keltése. A gyűlés, melyen megjelent az egyházmegye tanítóinak javarésze, az elnöki teendők ideiglenes végzésével Nagy Mihály borsi tanítót bizta meg; az alapszabályok módosítására s az új gyűlés előkészítésére pedig egy négytagú bizottságot választott. Elhatározta a gyűlés, hogy az egyesületnek új alapszabályok szerinti megszervezését és a tisztviselői kar megválasztását az augusztusban tartandó gyűlésen fogja eszközölni. Szóba került a gyűlésen az egyházkerület által ujonnan megállapított egységes tanítói fizetés, amivel kapcsolatosan a tanítók egy memorandummal fordulnak a felsőbb hatósághoz, melyben kérelmezik, hogy részükre szolgálati év és családi állapot szerinti fokozatos fizetés állapíttassék meg. Arday Aladár gyantai lelkésznek a Szemlében közölt indítványával szemben határozottan állást foglaltak s jó lelkiismerettel vállalják magukra a gyermekek hitéletének munkálását és irányítását a jövőben is.

Templomszentelés. A szamosdobi református gyülekezetnek ünnepe volt július 1-én. Ekkor adták át ismét a használatnak ünnepélyes keretek között a hivek áldozatkészségéből megújított templomot. Az áldásos hatású ünnepélyen többen résztvettek a környékbeli falvak református hivei közül is. A délelőtti istentiszteleten Békely Lajos szatmári lelkész mondott imát, mely után Boros Jenő szatmári lelkész tartott ünnepi egyházi beszédet, Mogyorós Sándor csenger-

bagosi lelkész pedig egy újszülött kisdedit kereszteszt meg. A délutáni istentiszteleten, melynek keretében történt meg a református iskolába járó növendékek évváró vizsgálja, Gyöngyössi Gyula nagykolcsi lelkész mondott alkalmi beszédet, mely után a gyülekezet a növendékek értelmes feleleteit hallgatta végig, akik között Borsy István tanító eredményes, szép munkát végzett.

Felvételi hírdelmény a nagyváradi református fiú-internátusba. 170—1923. A nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet és polgári leányiskola igazgató-tanácsa az 1923—24. isk. évtől kezdődőleg *fiú-internátust* is fog fenntartani. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó tanulók, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 500 lei-ban* van előirányozva, — fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 25. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvételi hírdelmény a nagyváradi református leányinternátusba. 171—1923. Felvétetnek a nagyváradi középiskolákba járó leány növendékek, vallásfelekezeti különbség nélkül. Az ellátási díj *havi 650 leiban* van előirányozva, fenntartva az árak emelkedésének megfelelő díjemelést. Hozni kell ezenkívül minden bentlakónak *havonként* 10 kg. kenyérlisztet, 5 kg. 0-ás lisztet, 5 kg. burgonyát és 1 kg. zsirt. Ezen természetbeni járandóságok egész évi mennyiségének fele a beiratkozáskor és fele február hó 1-én szolgáltatandó be. Felvételért a nagyváradi ref. tanítónőképző-intézet igazgatóságához címzett 1 leu és 25 bani bélyeggel ellátott, orvosi bizonyítványát és a szülők vagyoni állapotát igazoló községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényben kell folyó évi augusztus hó 20-ig folyamodni. Oradea-Mare [Nagyvárad], 1923 május hó 15. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Felvétel a nagyváradi református tanítónőképző-intézetbe. A református tanítónőképző-intézet I. osztályába felvételért az 1923—24. isk. évre augusztus 20-ig lehet folyamodni. Felvétetnek a polgári vagy leányközépiskolát végzett tanulók. A kérvényhez mellékelni kell az iskolai bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és orvosi bizonyítványt. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

natot és orvosi bizonyítványt. Nagy Vilmos s. k., igazgató.

Szerkesztői üzenetek ...

I. H. Várasiénes. Most nem jöhet, de írásodban félreértés van, melyről levélben bővebben. — **R. N. Szapáryfalva.** Helyszűke miatt később hozhatom.

Hivatalos rész.

Pályázati hirdetés.

A ghioroci (gyoroki, Arad m.) ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet a tanítónő eltávozására folytán megüresedett orgonista kántor-tanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás (két szoba, konyha, kamara) és 303 □-öl konyhakert. 2. Az állami tanítókat megillető, az egyházkerület és egyház által közösen biztosított készpénzfizetés. 3. Temetési stóla, egyházi jegyzőségért járó tiszteletdíj. 4. Tanterem fűtésére kettő öl vágott tűzifa és írószeráitalány.

Kötelesség: 1. Az osztatlan vegyes I—VI. oszt. iskolának az egyházkerületileg megállapított és állam által elfogadott tanterv szerint való vezetése. (A hitoktatást és az egyházi ének tanítását a lelkész végzi.) 2. A gyülekezeti éneklésnek a templomban harmóniumon való végzése és temetéseken a kántori teendők ellátása, egyházi vegyeskar oktatása és vezetése. 3. Az évenkénti néhány közgyűlés és presbyteri jegyzőkönyv vezetése és beírása. 4. Lelkész akadályoztatása esetén (évenként 3—4-szer) kathedrai szolgálat.

Községünk jórészt magyar lakosságú, igen forgalmas helyen fekvő népes és virágzó pontja a kies Hegyaljának. Araddal közvetlen sűrű villamos és állami vonatjáratok kötik össze; tanítóknak kedvezményes vasuti jegy jár. Képzett zenészek zenetanítással, ugyancsak magántanulók oktatásával esetleg szép mellékjövedelmet szerezhetnek.

Pályázhatnak kántori teendőkben jártas férfitanítók. Határidő augusztus 10. Az állás legkésőbb szeptember 1-én elfoglalandó.

Györök, 1923 június 26.

Presbitérium.

61—1923.

Pályázat.

A szalacsi ref. egyházközség az üresedésben levő IV-ik tanítói állásra pályázatot hirdet, a következő feltételek mellett:

1. Fizetés az egyházközség pénztárából javadalmi jegyzőkönyv szerint évi 100 kor. (Egyszáz korona) a többi államsegély. Ezidőszent fizet az egyház évi 12,000 azaz Tizenkettőezer Leit; illetve az egyházkerület által megállapítandó fizetést. 2. Természetbeni

lakás. Kötelessége az egyháztanács által reábizott osztályoknak a vezetése. Ezen állásra nők is pályázhatnak. Pályázati határidő 1923 augusztus 12. Pályázati kérvények a szalacsi ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Egyháztanács.

Pályázat hirdetés.

Az ottományi református egyház pályázatot hirdet repatriálás következtében megüresedő orgonista-kántortanítói állásra.

Javadalom díjlevél szerint: 60 hl. rozs váltása 540 K.; kántori készpénz fizetés 30 K.; 6 öl tűzifa ára és fuvarja, a fát és fuvart ölenként 32 K.-jával számítva 192 K.; 13 kat. hold 1215 □-öl szántó és 6 legelőjog haszonértéke 320 K.; temetési díjakból 40 K.; kertváltás 20 K.; az adót az összes földek után az egyház fizeti; lakás természetben. A tanítót az ottományi ref. egyház pénztára fizeti. Fizetés az egyháztól összesen 1142 K.

Fizetés ez idő szerint: 9000 Lei készpénz havonként egyenlő részletben; 13—1215/1600 hold föld s 6 legelőilletőség (Bizottság 18 mázsa búzára értékelt); lakás természetben; kevés kert; stóla az egyházkerület felemelt díjszabása szerint; községi ismétlő iskola tanításért községtől 200 Lei

A tanítói díjlevelet újraértékelő bizottság értékelése szerint e fizetésből 12,800 Lei tanítói, 4000 Lei kántori fizetés, mely összeg az egyházkerületi szabályrendelet alapján igényelhető összegig kiegészítést nyer.

Kötelessége: III—VI. vegyes osztály tanítása, kántori teendők, kanonikus órán és akadályoztatása esetén a lelkész helyettesítése, ismétlő iskola tanítása, énekkar szervezése, egyházi jegyzővé megválasztása esetén jegyzői teendők végzése.

Pályázati kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők, határidő szeptember 2. A megválasztott az állást tartozik azonnal elfoglalni.

Az Egyháztanács.

Pályázat.

A tenkei ref. egyház presbyteriuma pályázatot hirdet katonai szolgálatra bevonuló kántor-tanítójának a katonai szolgálat tartama alatti (1 esetleg 2 évi) helyettesítésére.

Javadalom: Természetbeni lakáson és egyházkerület által megállapított stóla (2000 lélek után) kívül megegyezés szerint. Megválasztott tanító a helybeli ipariskolánál alkalmazást nyerhet s más mellékjövedelemre is, a helyettesítés letelte után pedig az akkora nyugdíjba menő 4-ik tanító helyén állandósításra is számíthat.

Kötelesség: III—VI. fiuosztály tanítása, istentiszteleteken az éneklés vezetése orgonával, lelkész

akadályoztatása esetén helyettesítés, egyházi jegyzői teendők végzése.

Kellően felszerelt kérvények augusztus 10-ig a tenkei lelkészi hivatalhoz (posta, vasuti állomás helyben) küldendők.

Az állás 1923 szeptember 1-én elfoglalandó. Tenke, (Biharmegye) 1923 július 9.

Presbyterium.

Nagytisztelendő Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321-1922 sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiszkoláinknak használatra ajánlott

román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat

famentes papírra nyomtatva állandóan raktáron tartom és azokat a következő legutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Felvételi napló	--- -- -- -- --	íve 2'20	Lei
Előmeneteli és mulasztási napló,	íve 2'30	"	
Haladási napló	--- -- -- -- --	íve 1'—	"
Iskolai-könyv	--- -- -- -- --	íve 2'30	"

Ezen nyomtatványokból tetszés szerint mennyiséget be is köthetnek, a Mulasztási Naplót kötetenként 35 Leiért, a Haladási Naplót 28 Leiért.

Értesítő könyvecske, --- -- -- -- -- darabja 3 Lei,
Elemi iskolai bizonyítvány --- 10 drb 8 Lei.

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Választói névjegyzék	--- -- -- -- --	íve 1'—	Lei
Adófőkönyv	--- -- -- -- --	íve 2'50	Lei
Nyugta	--- -- -- -- --	10 drb 4	Lei
Ellennyugta	--- -- -- -- --	10 drb 4	Lei

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papírokat is legutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jőnevű könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok

hittestvéri tisztelettel

Béres Károly nyomdatulajdonos,
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója
Oradia-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

Bibliák és újtestamentumok, énekeskönyvek,

kottás halleluják, bibliai képes albumok, bibliai mondásos fali képek, levélpapírok és levelező lapok, továbbá mindenféle vallásos, építő könyv, irat és traktátus legutányosabb forrása egész Románia területén az

EVANGÉLIUMI MISSIÓ

IRATTERJESZTÉSE, CLUJ—KOLOZSVÁR
Trefort-utca 13-ik szám, földszint.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárad.